

ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ Ε.Ε

ΓΕΝΙΚΑ

- Το θεσμικό σύστημα των Ε.Κ. είναι ένα σύστημα που παράγει κοινές ευρωπαϊκές πολιτικές, εποπτεύει την εφαρμογή τους από τα κράτη-μέλη και, επιπρόσθετα, βοηθά στο συντονισμό διαφόρων πεδίων πολιτικής των κρατών-μελών. Για να κατανοήσουμε τη βασική διάρθρωση του ευρωπαϊκού πολιτικού συστήματος θα πρέπει να λάβουμε υπόψη ότι εμπεριέχει στοιχεία τόσο από τα γνώριμα πολιτικά και διοικητικά συστήματα εθνικών κρατών, όσο και από την οργανωτική δομή διεθνών οργανισμών. Τι σημαίνει αυτό; Γνωρίζουμε όλοι τη βασική διάκριση μεταξύ νομοθετικής, εκτελεστικής και δικαστικής εξουσίας. Βέβαια, στα περισσότερα συντάγματα εκτός από τη διάκριση, που αποτελεί βασική αρχή, υπάρχουν και περιπτώσεις διασταύρωσης των εξουσιών. Έτσι, σε κρατικά όργανα που είναι υπεύθυνα κυρίως για μια λειτουργία, π.χ. εκτελεστική, ανατίθενται και καθήκοντα που αφορούν μια άλλη λειτουργία, π.χ. νομοθετική....

ΣΥΝΕΧΕΙΑ...

- Για να χρησιμοποιήσουμε το παράδειγμα της Ελλάδας, τη νομοθετική εξουσία ασκούν η Βουλή και ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, την εκτελεστική η κυβέρνηση και ο Πρόεδρος και τη δικαστική τα δικαστήρια των διαφόρων βαθμίδων. Η Ε.Ε. χαρακτηρίζεται από κάποιες ιδιοτυπίες σε σχέση τόσο με ένα κρατικό μόρφωμα όσο και με ένα διεθνή οργανισμό. Οι ιδιοτυπίες αυτές είναι απόρροια του γεγονότος ότι, πολύ απλά, η Ε.Ε. δεν μπορεί να θεωρηθεί ούτε κρατικό μόρφωμα αλλά ούτε και διεθνής οργανισμός. Αν ήταν το τελευταίο, η ανάλυση της δομής και της λειτουργίας της θα ήταν σχετικά απλή. Σε τελική ανάλυση, οι διεθνείς οργανισμοί είναι διακρατικές οργανώσεις που αντλούν όλες τις λειτουργίες και το κύρος τους από τη συμφωνία μεταξύ των κρατών-μελών τους. Έχουν βέβαια διεθνή νομική προσωπικότητα, μπορούν δηλαδή να αναλαμβάνουν υποχρεώσεις και να έχουν δικαιώματα. Αλλά, συνήθως, αφορούν συγκεκριμένα πεδία συνεργασίας και έχουν σαφώς καθορισμένα διακυβερνητικά πλαίσια λειτουργίας...

ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

- Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο αποτελείται από τους αρχηγούς κρατών ή κυβερνήσεων των κρατών-μελών. Αρχικά δεν το προέβλεπαν οι Συνθήκες αλλά στη δεκαετία του 1960 πραγματοποιήθηκαν τέτοιες συναντήσεις ωθώντας στην ανάπτυξη αυτής της πρακτικής. Ήταν η Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη που στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Συνεργασίας συμπεριέλαβε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στην οργανωτική δομή της Ε.Κ. Οι συναντήσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, γνωστές και ως Διασκέψεις Κορυφής, πραγματοποιούνται δύο φορές το χρόνο, ενώ προβλέπεται και η έκτακτη σύγκλησή τους. Κύριος ρόλος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου είναι ο καθορισμός των γενικών πολιτικών κατευθύνσεων της Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

- Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (Ε.Κ.) αποτελείται από αντιπροσώπους των Ευρωπαϊκών πολιτών που έχουν το δικαίωμα του εκλέγειν. Από το 1979, οι ευρωβουλευτές εκλέγονται με άμεση, μυστική και καθολική ψηφοφορία. Οι ευρωεκλογές αποτελούν ήδη σημαντικά στοιχεία του πολιτικού / εκλογικού ανταγωνισμού στο εθνικό επίπεδο, ενώ προσλαμβάνουν μια αυξανόμενη σημασία στο επίπεδο της ευρωπαϊκής πολιτικής. Λαμβάνουν χώρα κάθε πέντε χρόνια την ίδια περίοδο σε όλα τα κράτη της Ε.Ε. Κάθε κράτος, ανάλογα με τον πληθυσμό του εκλέγει ορισμένο αριθμό ευρωβουλευτών.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ

- Το Δικαστήριο αποτελείται από ένα δικαστή από κάθε κράτος-μέλος. Η θητεία είναι εξαετής ενώ κάθε τρία χρόνια διενεργείται η μερική αντικατάστασή τους στη βάση του Κανονισμού του Δικαστηρίου. Τους δικαστές συνεπικουρούν οκτώ Γενικοί Εισαγγελείς που ορίζονται από τα κράτη μέλη. Το Δικαστήριο αποτελεί κρίσιμο θεσμό της Ε.Κ. και έχει ασκήσει πολύ σημαντική επίδραση στο περιεχόμενο του δικαίου της Ε.Ε. αλλά και στην πορεία της Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Δεν ασκεί αγωγές το ίδιο, αλλά εκδικάζει μετά από προσφυγή.